

Praktijkervaring:
*Verstandelijke
beperkingen*

Studie-inhoudelijk:
Reinaerde

Zelftest:
Ben jij zelfredzaam?

Tijdmachine:
100 jaar LVB

Buitenland:
Au pair & LVB

AthenaStudies

Bijles

Tentamentrainingen waardoor
je het **tentamen** haalt!

Voor meer informatie:

www.AthenaStudies.nl

Lieve PAPpers,

Het eerste semester is alweer om, dus hoogste tijd voor een nieuwe PAPeras! Het thema van dit jaar is 'Jezelf zijn'. Voor de tweede uitgave hebben wij gekozen voor het onderwerp 'verstandelijk beperkt'. Hoewel veel van jullie de studie Pedagogische Wetenschappen waarschijnlijk niet gekozen hebben om met deze doelgroep te werken, is het wel een mogelijkheid. Misschien is het na het lezen van de PAPeras wel een optie voor jou! We nemen jullie mee naar de geschiedenis van de gehandicaptenzorg, geven jullie een uitstapje naar het buitenland met een verhaal van een au pair en er zijn uiteraard weer verschillende interviews met onder andere docenten en vrijwilligers. De puzzelpagina geeft jullie even wat rust voordat je overgaat op de verhalen van de studie-inhoudelijke activiteiten. Voor wat zelfreflectie is ook de zelftest weer van de partij. In de vorige uitgave kreeg je nog duidelijkheid over je geslacht, deze keer ligt de focus op je zelfredzaamheid. Ben jij in staat om op jezelf te wonen? Voordat deze stap gaat nemen, maak eerst die test maar eens!

Wij wensen jullie veel lees- en puzzelplezier. Mocht je na het lezen enthousiast zijn geworden en denk je: 'Hier wil ik ook aan meewerken.' Dan is ons antwoord: 'Dat kan!' Stuur even een mailtje naar paperasciesvpap@gmail.com en wie weet schrijf jij mee aan de volgende editie.

Groetjes,
Meike Schaap
Voorzitter PAPerascie 2017-2018

P.S. Je ziet het goed: Een nieuwe naam als voorzitter!
Onze voormalig voorzitter kon zich helaas wegens persoonlijke omstandigheden niet langer inzetten voor de commissie. Daarom heb ik zijn taken overgenomen.

Studievereniging PAP

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Wetenschap	5
Interview: Betty	7
MOV: rechten & plichten	10
Praktijkervaring	12
Tijdmachine	16
Feitjes	20
Docent aan het woord: Jolanda Bouma	22
Grensoverschrijdend: Au pair in Amerika	26
Interview: Inge	28
Zelftest: Ben jij zelfredzaam?	32
Lezing tienermoeders	33
Lezing zelfbeschadiging	33
Studie-inhoudelijk: Excursie Reinaerde	34
Kijk- en leestips	35
Studieinhoudelijk: Kanjertraining	36
Puzzelpagina: Quiz!	37
Puzzelpagina: Woordzoeker	39
OC aan het woord	40
POLL!	41
Dankpagina & Colofon	42

Verstandelijk beperkt: Beperkte wetenschap?

Door: Anne Smit

Verstandelijk beperkt: Wat is dat?

Iemand heeft volgens de officiële definities van onder andere de APA een verstandelijke beperking wanneer hij of zij voldoet aan de volgende drie criteria:

1. Hij of zij heeft een IQ dat lager is dan ± 70 , er is dus een beneden gemiddeld niveau van verstandelijk functioneren.
2. Er zijn tekorten of beperkingen in het aanpassingsgedrag, hij of zij heeft dus moeite met (sociale) zelfredzaamheid
3. De beperkingen zijn vanaf de geboorte aanwezig, of in ieder geval voor het 18^e levensjaar

Wanneer het IQ tussen de 50 en 70 ligt, is er sprake van een licht verstandelijke beperking of LVB. Maar, zoals blijkt uit de bovenstaande definitie, is dus niet alleen het IQ bepalend. Verstandelijke beperkingen zijn soms verbonden aan een specifiek syndroom (zoals het syndroom van Down) en/of een lichamelijke aandoening, maar niet altijd (zoals bij niet-aangeboren hersenletsel).

Beperkte wetenschap

Jarenlang werd er geen onderzoek gedaan naar de (psychische) gezondheid en klachten van kinderen met een verstandelijk beperking. Wanneer de diagnose verstandelijkebeperkingwasgesteld,werd niet verder gezocht. Tegenwoordig is dat wel anders. (Tenminste, in de Westerse wereld. Wereldwijd is er in de gezondheidszorg nog weinig aandacht voor verstandelijke beperkingen). De laatste decennia wordt er steeds meer onderzoek gedaan naar de psychische gezondheid van kinderen met een verstandelijke beperking en hun familie. Hieruit blijkt onder andere dat kinderen met een verstandelijke beperking een verhoogd risico hebben op psychische stoornissen.

Aan de andere kant is er nog veel commentaar op deze studies. Wellicht doordat het veld nog in de kinderschoenen staat, zijn veel studies gedaan met een steekproef die niet representatief is voor alle mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast zijn veel reguliere meetinstrumenten niet geschikt voor alle kinderen met een verstandelijke beperking. Gelukkig bestaan er speciale meetinstrumenten, zoals de Diagnostic Assessment for the Severely Handicapped (DASH) vragenlijst.

Oud onderzoek

Onderzoek naar kinderen met een verstandelijke beperking kom je in alle vakgebieden tegen, maar er zijn ook speciale tijdschriften voor. Zo bestaat er bijvoorbeeld sinds 2008 het Journal of Mental Health Research in Intellectual Disabilities en sinds 1957(!) al het meer algemene tijdschrift Journal of

Intellectual Disability Research. De ideeën over hoe je verstandelijk beperkte kinderen hoort te noemen zijn duidelijk veranderd. De eerste onderzoeken hebben titels als “the relationship between incentive, personality type and improvement in performance of imbeciles” (Claridge & O’Connor, 1957) en “the serum cholesterol level in children with mongolism and other mentally retarded children” (Stern & Lewis, 1957).

Daarnaast valt op dat veel van deze eerste onderzoeken gaan over de stofwisselingsziekte phenylketonurie (PKU), die tegenwoordig goed behandeld kan worden en vrijwel altijd tijdig ontdekt wordt met behulp van de hielprik bij pasgeboren baby’s. De hielprik werd echter in Nederland pas bijna 20 jaar later, in 1974, ingevoerd.

Nieuw onderzoek

Een voorbeeld van een nieuw onderzoek dat aandacht besteed aan de psychische gezondheid van kinderen met een verstandelijk beperking is het volgende effectonderzoek. De Utrechtse universitair docent Hilde Schuiringa deed samen met haar collega’s onderzoek naar het effect van Standing Strong Together. Deze interventie voor externaliserend gedrag (zoals bijvoorbeeld schoppen, slaan en regels overtreden) is speciaal aangepast voor kinderen met een verstandelijke beperking. De resultaten waren helaas niet eenduidig: De kinderen werden door de training minder agressief volgens hun leerkrachten, maar ouders rapporteerden dit effect niet.

Conclusie

Er is in de afgelopen decennia steeds meer aandacht gekomen voor de psychische gezondheid van kinderen met een verstandelijke beperking en hoe we deze kunnen bevorderen. Ook lijkt er in de afgelopen jaren steeds meer aandacht te komen voor positieve psychologie bij deze doelgroep, zoals studies naar de veerkracht van gezinnen waarin een kind een verstandelijke beperking heeft.

Bronnen

- Carulla, L. S., Reed, G. M., Vaez-Azizi, L. M., Cooper, S. A., Leal, R., Bertelli, M., ... & Girimaji, S. C. (2011). Intellectual developmental disorders: Towards a new name, definition and framework for “mental retardation/intellectual disability” in ICD-11.
- Claridge, G. S., & O’Connor, N. (1957). The relationship between incentive, personality type and improvement in performance of imbeciles.
- Emerson, E. (2003). Prevalence of psychiatric disorders in children and adolescents with and without intellectual disability.
- Schuiringa, H., Van Nieuwenhuijzen, M., De Castro, B. O., Lochman, J. E., & Matthys, W. (2017). Effectiveness of an intervention for children with externalizing behavior and mild to borderline intellectual disabilities: A randomized trial.
- Stern, J., & Lewis, W. H. P. (1957). The serum cholesterol level in children with mongolism and other mentally retarded children.

Vrijwilligerswerk bij Bartimeus

Door Meike Schaap

Betty is 71 en jarenlang als vrijwilligster actief geweest bij Bartimeus. Deze instelling is zo’n honderd jaar geleden opgericht voor begeleiding en huisvesting van blinden en slechtzienden. Ondertussen heeft de instelling meerdere locaties in het midden van het land. Betty heeft jarenlang gewerkt op de locatie in Doorn. Deze locatie is gespecialiseerd in de dagbesteding en huisvesting van mensen die naast hun visuele handicap ook verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapt zijn.

Wat waren je werkzaamheden als vrijwilligster bij Bartimeus?

Ik was als vrijwilligster al vroeg in de morgen op de been om naar een groep met kinderen tussen de drie en twaalf jaar te gaan. We begonnen de dag altijd in de kring, dan zongen we samen liedjes. De kinderen konden zelf niet zingen, maar werden wel helemaal vrolijk van de muziek. Vaak gingen ze dan vrolijk meeklappen of meebewegen. Na de kring gingen wij ons langzaam klaarmaken voor het zwembad, want ik ging als vrijwilligster mee naar het zwembad om met de kinderen te zwemmen.

In het zwembad was het mijn taak om een kind vast te houden in het water. Ze waren namelijk niet in staat om zelf te zwemmen of alleen al hun hoofd boven het water uit te houden. Eigenlijk waren ze allemaal blind en zowel verstandelijk als lichamelijk beperkt. In het water waren ze dan niet zo zwaar en was het makkelijk om een grote jongen van twaalf jaar rond te laten dobberen.

Na het zwemmen moest iedereen dan weer aangekleed worden. Dat ging op een commode, alsof het grote baby’s waren. Dit nam veel tijd in beslag en als we dan weer terug waren, zongen we nog wat liedjes en aten we wat en dan was de ochtend ook zo goed als om. Soms bleef ik nog voor de lunch, maar meestal ging ik daarna weer naar huis.

Zijn er weleens dingen voorgevallen die zo bijzonder waren dat je het je nu nog vaak herinnert?

Nou. Er was een jongen en die was heel ondeugend. Hij was zeer slechtziend en verstandelijk beperkt en hij liep alsof hij ieder moment zou omvallen, maar dom was hij niet. In het zwembad was ik vaak degene die hem begeleidde en omdat hij vaak zijn behoeften zomaar liet lopen, had hij ook in het zwembad een luier aan. Als we dan uiteindelijk samen in het water dobberde kon het soms gebeuren dat hij opeens heel hard begon te lachen. Nou, dan wisten wij het wel: Hij had weer expres in zijn luier gepoept. Maar omdat de luiers in het water niet alles tegenhouden, kun je je vast voorstellen hoe het water er dan uit kwam te zien. We moesten dan iedereen er weer uithalen en dan ging de badmeester het hele zwembad uitzuigen voordat wij er weer in konden. Die ondeugende jongen kreeg dan wel straf hoor! Hij mocht dan alleen nog in het kleine badje en niet meer in het grote bad met de anderen.

Gingen er ook weleens dingen helemaal fout?

Gelukkig niet. Ik heb niet veel te maken gehad met kinderen die heel agressief en onhandelbaar waren. Wel vond ik het heftig om te zien dat sommige kinderen zichzelf sloegen. Een meisje van drie jaar had zelfs een hele koker om haar arm zodat ze zichzelf geen pijn zou doen. Ze sloeg namelijk constant tegen haar hoofdje.

Een keer was er wel iemand heel boos, maar dat was niet tijdens mijn vrijwilligerswerk bij deze groep kinderen, maar tijdens de fietsvierdaagse die ik een aantal keer met tandems gefietst heb. Ik fietste op een tandem (ik natuurlijk voorop!) met een man achterop. Op een zeker moment ging de band van de tandem lek. Dat kan natuurlijk gebeuren, maar voor de man achterop bij mij was dat allemaal iets teveel. Hij werd toen echt heel erg boos. Gelukkig kwam er hulp en kwam alles goed.

Je hebt dus ook meegedaan aan een fietsvierdaagse. Kan je daar meer over vertellen?

Ja, dat klopt. We gingen dan dus op tandems een fietsvierdaagse fietsen. Dat was een fietsvierdaagse waaraan iedereen gewoon kon deelnemen en wij deden dat dus op tandems. Dit deed ik dan samen met andere vrijwilligsters en een keer heb ik dat samen met mijn man gedaan.

Je man was ook vrijwilliger?

Niet zo structureel als ik, maar hij is wel een tijd ouderling (iemand die alles om de dienst heen regelt) geweest op het terrein van Bartimeus in Doorn, waar ik dus ook vrijwilligster was. Het terrein was best wel groot met ook een groentetuin waarin ook dagbesteding werd gedaan door gehandicapten. Op datzelfde terrein hadden ze ook een kerkje waar iedere week een dienst was. Onze kinderen waren toen nog jong en vonden die diensten geweldig. Want, in tegenstelling tot in onze eigen kerk, hoefde je tijdens de dienst niet stil te zijn. Alle gehandicapten schreeuwden er immers toch ook doorheen.

Ook mocht iedereen aangeven waarvoor er gebeden moest worden. Veel gaven dan aan dat ze graag zouden bidden voor de patatkar die iedere week langskwam en voor het ijs dat ze laatst hadden gekregen. Er was ook een jongen die wat meer wereldvisie leek te hebben, hij wilde altijd bidden voor 'Ethiopië'. Hij zal vast ooit gehoord hebben dat daar veel armoede is en wilde daarom iedere week dat er voor het land gebeden werd. Hij riep dan net zolang 'Ethiopië! Ethiopië! Ethiopië!' totdat de dominee uiteindelijk zei: 'En we bidden óók voor Ethiopië.'

Wanneer ben je gestopt met je vrijwilligerswerk?

Dat was toen de vrouw met wie ik altijd werkte ook stopte. Zij ging ergens anders werken en toen ben ik eigenlijk ook gestopt. Dat was ook de tijd dat ik ging werken in het tuincentrum in de buurt. Een hele andere weg ingeslagen toen dus.

Zou je dit vrijwilligerswerk aanraden?

Ja, nou en of! Maar het moet je wel liggen en je moet er tegen kunnen. Het zijn mensen die soms onvoorspelbaar reageren of zich gewoon heel erg anders dan de doorsnee mens gedragen. Het is daarbij belangrijk om je grenzen aan te geven en te zeggen: 'Tot hier en niet verder'. Anders wordt het echt lastig om er de lol van in te zien. Ik heb het altijd heel leuk gevonden, maar ik kan mij voorstellen dat dat niet voor iedereen geldt. Dat is echt iets wat je in de praktijk moet ervaren.

Heb je weleens heel duidelijk die grenzen moeten aangeven?

Ja, duidelijkheid is natuurlijk voor iedereen belangrijk, maar voor deze doelgroep vaak nog net even iets meer. Op latere leeftijd heb ik ook weleens nee moeten zeggen tegen een aanbod voor het begeleiden van een blind meisje uit het buitenland. Ze vroegen mij om dat meisje af en toe ergens mee naartoe te nemen waarbij het ook de bedoeling was dat ze bij ons thuis zou slapen. Dat was mij net iets teveel gevraagd toen. Het meisje was pas acht en ik al 55 en had kleinkinderen waar ik af en toe op paste. Zo'n zorg erbij zou ik echt niet aankunnen, ze komt dan toch ook in je privéleven. Ik vond het wel moeilijk om dit aanbod af te wijzen, maar weet zeker dat ik de goede keuze heb gemaakt.

Heb je verder nog dingen die je zou willen vertellen?

Nee, eigenlijk niet. Ik heb altijd heel erg genoten van mijn vrijwilligerswerk en de doelgroep past ook heel goed bij mij. Dat is denk ik ook het belangrijkste: Dat de doelgroep je ligt en dat je vooral ontzettend veel plezier hebt in wat je doet.

MOV: Rechten en plichten

Door: Eveline Hoofd

Wat zijn de rechten en plichten van kinderen en jongeren met een LVB in Nederland?

Wij waren nieuwsgierig en onderzochten welke rol en plek kinderen en jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB) innemen en toebedeeld krijgen in de Nederlandse maatschappij en welke rechten en plichten zij hebben.

Vanuit de jeugdwet krijgen de ouders van kinderen met een LVB tot en met 18 jaar vergoeding voor de zorg die hun kind eventueel nodig heeft. Dit hangt dus af van persoons- en gezinsfactoren. Het bedrag verschilt dan ook per persoon. Deze vergoeding kan zijn voor kortdurend verblijf, zorg met verblijf, (extramurale) begeleiding en behandeling, persoonlijke verzorging en vervoer dat samenhangt met begeleiding en behandeling. Voor LVB-jongeren boven de 18 jaar worden extramurale begeleiding en kortdurend verblijf betaald uit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

De zorg voor jeugd met een lichte verstandelijke beperking is provinciaal georganiseerd. Voor jongeren met een LVB is de gemeente verantwoordelijk. Zij onderzoekt en beslist welke ondersteuning gepast is voor de desbetreffende jongere op basis van de Wmo. Hieronder valt onder andere het voorzien in levensonderhoud voor jongeren die hier niet zelfstandig in kunnen voorzien, door middel van bijvoorbeeld een baan. Dit is vastgelegd in de Participatiewet. Hierin staat ook vermeld dat het kabinet streeft om alle jongeren met een beperking die kunnen werken, aan het werk te krijgen. Deze verwachting bestaat dus wel en kan beschouwd worden als een plicht.

Kinderen met een LVB hebben daarnaast recht op goed onderwijs. De 'Wet passend onderwijs' is ingesteld met het doel om zo veel mogelijk kinderen in het regulier onderwijs mee te laten draaien, al dan niet met extra begeleiding. Naar verwachting bereidt dit hen beter voor op een vervolgopleiding en kunnen ze op latere leeftijd beter participeren in de samenleving. Scholen zijn verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs. In de Jeugdwet en de Wmo is vastgelegd dat schoolbesturen in samenwerking met hun gemeente een plan dienen op te stellen voor de organisatie van deze zorg. Kinderen die het echt nodig blijken te hebben, kunnen naar speciaal onderwijs, maar dit heeft dus niet de voorkeur.

Samengevat heeft de Nederlandse regering als uitgangspunt dat mensen met een handicap volwaardig meedraaien in de samenleving. Dit is vastgelegd in de 'Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte'. Daarnaast heeft de tweede kamer op 23 januari 2018 de nieuwe Wet Zorg & Dwang ingestemd. Deze wet vervangt de wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen (BOPZ), die ook zorg aan verstandelijk beperkten beslaat. "Het uitgangspunt van de nieuwe wet is niet langer dreiging van gevaar, maar 'Nee, tenzij'. Dat betekent dat onvrijwillige zorg in principe niet mag worden toegepast, tenzij er sprake is van ernstig nadeel voor de cliënt of zijn omgeving".

Het beleid in Nederland is dus gericht op het vergroten van de vrijheid van een cliënt. Wanneer het goed gaat met een cliënt moet er altijd gekeken worden naar mogelijkheden tot meer vrijheid, totdat het tegendeel bewezen is. Dit houdt in dat de vrijheid pas beperkt mag worden wanneer een cliënt de fout in gaat. Cliënten krijgen dus meer vrijheid om de fout in te gaan, wat gevaren en risico's met zich meebrengt. Een extreem voorbeeld waarbij dit verkeerd afliep, is het verhaal van Anne Faber. Gelukkig zijn dit uitzonderingen op de regel en komen voorvallen als Anne Faber vrijwel nooit voor. Het gros van de mensen met een LVB heeft baat bij meer vrijheid en krijgt daarmee de kans om zich te ontwikkelen, te groeien en zo goed als mogelijk mee te draaien in de Nederlandse maatschappij, net als ieder ander.

Werken met licht verstandelijk beperkte kinderen

Door: Myrthe Overbeek

“Hallo allemaal, wat fijn dat je er bent...”

Hoewel dit liedje passend kan bij het ontwikkelingsniveau van een LVB-jongere, is het absoluut niet in lijn met hun interesses. Dit illustreert een veel gemaakte fout onder mensen die weinig ervaringen hebben met deze doelgroep.

Er is geen eenduidige definitie voor een lichte verstandelijke beperking. De praktijkdefinitie (De Beer, 2011) die in Nederland wordt gebruikt, verschilt bijvoorbeeld van die in de DSM-5 (handboek voor psychiatrische diagnoses). In dit stuk zal ik de praktijkdefinitie gebruiken omdat deze het best aansluit op de doelgroep waar ik mee te maken heb in mijn stage. Sinds een half jaar volg ik de master CCFES (orthopedagogiek) aan de UU. Onderdeel hiervan is het lopen van stage, wat in mijn geval plaatsvindt op VSO De Lasenberg. Dit is een school voor moeilijk lerende (MLK) en zeer moeilijk opvoedbare (ZMOK) jongeren tussen de 12 en 18 jaar. Het merendeel van deze jongeren heeft een licht verstandelijke beperking. Om terug te komen op de praktijkdefinitie, dit houdt in dat deze jongeren een IQ hebben tussen de 50 en 85, een beperkt sociaal aanpassingsvermogen en bijkomende problematiek zoals leerproblemen, een psychiatrische stoornis en/of problemen binnen de primaire steungroep. In dit stuk neem ik jullie mee in mijn ervaringen op deze school met LVB-jongeren. Ik schrijf dus vanuit mijn eigen perspectief en wat ik meemaak en niet vanuit de wetenschappelijke literatuur.

In de omgang met deze doelgroep is het van belang flexibel te zijn en constant je taalgebruik, zowel qua vorm als inhoud, aan te passen. Taal is de belangrijkste component, zowel tijdens onderwijs in de klas als in sociale interactie. Taal gebruik je de hele dag en het afstemmen van je taalgebruik is dan ook essentieel in de omgang met LVB-jongeren. De mate waarin ze zich ontwikkeld hebben, verschilt per jongere en per ontwikkelingsgebied. Op sociaal-emotioneel vlak loopt het merendeel 3 tot wel 6 jaar achter op hun kalenderleeftijd. Dit kan tot uiting komen in het ongecontroleerd uiten van emoties, moeite hebben met uitgestelde aandacht en minder wederkerigheid in sociale interactie.

Ondanks dat ze sociaal emotioneel een stuk jonger zijn, is het wel belangrijk tegen ze te praten zoals bij andere pubers, kies hiervoor echter wel ‘makkelijke’ woorden uit. Alsof je aan een jonger kind volwassen onderwerpen uitlegt, je vertelt alles en verzwijgt niks maar je kiest andere woorden en geeft meer context in je uitleg. Ook LVB-jongeren houden van gamen en zitten op sociale media, maar hierin hebben zij meer begeleiding nodig. Ondanks dat ze lichamelijk midden in de puberteit zitten, zien ze door hun achterlopende

ontwikkelingsniveau minder de gevaren in. Zo vinden meiden het leuk om zich op te tutten en mooi aan te kleden, maar zijn ze zich niet bewust van wat dit kan oproepen bij jongens en kunnen ze hierdoor erg naïef overkomen. Het is op al deze gebieden belangrijk om met jongeren hierover in gesprek te blijven gaan en uit te leggen wat gedachtes en gedragingen van anderen kunnen zijn en hen te leren hiermee om te gaan. Het verbieden van sociale media of make-up heeft absoluut geen effect, want hun belevingswereld is hetzelfde als dat van iedere andere puber.

Een ander belangrijk aspect wat ook te maken heeft met taalgebruik is ‘Zeg wat je doet en doe wat je zegt’. Omdat LVB-jongeren moeite hebben met zich verplaatsen in anderen en gebaat zijn bij een duidelijke structuur en voorspelbaarheid, dien je erg consequent te zijn. Afspraak is afspraak, uitzonderingen zijn moeilijk want dan wordt afgeweken van de afspraak en is niet duidelijk wat dan de afgebakende mogelijkheden zijn om van die afspraak af te wijken. Wees voorspelbaar door te doen wat je zegt en ook te zeggen wat je doet. Onvoorspelbare of vrije situaties zoals een pauze leveren al gauw onrust op. Geef de leerlingen daarom bijvoorbeeld twee keuzes in wat ze mogen doen tijdens de pauze: Of naar buiten of achter de computer, in plaats van ze vrij te laten in wat ze doen in de pauze.

Wees daarnaast specifiek in je taalgebruik, zeg niet ‘voeten van tafel’ want dan kan het zijn dat de voeten zich verplaatsen naar de venster bank. Zeg liever ‘ik wil graag dat je je voeten op de grond houdt’. Probeer alle gebiedende opdrachten die je van ze vraagt positief te stellen. Benoem welk gedrag je verwacht in plaats van te benoemen welk gedrag je niet wil zien. Natuurlijk kan het regelmatig ook juist effectief zijn te benoemen welk gedrag je afkeurt, maar benoem dan gedragsalternatieven zodat ze aangeboden krijgen welk gedrag wel gewenst wordt.

Een fijne manier om gedrag te veranderen is humor. Vaak horen wat allemaal niet mag is erg negatief. LVB-jongeren hebben absoluut humor en vinden het ook fijn om een grapje te mogen maken en kunnen dit ook waarderen van anderen. Af en toe een grapje maken kan de sfeer ten goede komen en ook het gedrag van een leerling beïnvloeden. Zo zei een zwangere juf op mijn stage het volgende toen een leerling een andere leerling ‘dikzak’ noemde ‘ho ho, er is hier maar één dikzak en dat ben ik, dus we noemen elkaar geen dikzak tenzij je het over mijn zwangere buik hebt’. Belangrijk in het gebruiken van humor is het klassenklimaat en de relatie die je hebt opgebouwd met leerlingen. Humor in de vorm van sarcasme is meestal geen succes. Deze vorm van humor begrijpen ze veelal niet omdat ze zich in mindere mate kunnen inleven in de ander en dit matcht ook niet de aanpak ‘zeg wat je doet en doe wat je zegt’. De humor in de onderbouw kan vaak nog erg kinderlijk zijn, waarbij ze tien keer hetzelfde grapje blijven uithalen en het iedere keer weer opnieuw heel

grappig vinden. Zoals zich onder het bureau van de juf verstoppen. Het belangrijkste ingrediënt voor het succesvol omgaan met LVB-jongeren is dus wel flexibiliteit en het vermogen om continu af te stemmen op het ontwikkelingsniveau van de jongere. Welke op ieder gebied weer anders kan zijn en waarbij over- en onderschatting grote valkuilen kunnen zijn. Het ene moment kunnen ze losgaan op rapper Boef en het andere moment met open mond kijken naar het Sinterklaasjournaal.

Celil CityBike

NIEUWE + 2^eHANDS FIETSEN
REPARATIE + ONDERHOUD

Geen nood wij repareren klein en groot

*Celil CityBike is er voor voor onderhoud en reparaties aan uw fiets
Meer behoefte aan een nieuwe fiets? Ook dat kan, koop je
nieuwe of tweedehands fiets bij Celil CityBike!*

*Spatbord gebroken, kapotte
fietsbel of last van die
eeuwige lekke band?
Kom naar Celil Citybike!*

Reparaties dezelfde dag uitgevoerd!!!

**Kom naar:
Voorstraat 24
3512 AH
Utrecht**

Ook op zondag geopend!

***Celil CityBike, uw fietsspecialist in
hartje Utrecht***

100 jaar gehandicaptenzorg

Door: Meike Schaap

Het is 1982 en voor het derde jaar op rij geeft het Kinderen voor Kinderen koor een optreden voor hun leeftijdgenoten. Een jaar eerder scoorde het koor een hit met het nummer (je kent het vast van voor tot achter) 'Op een onbewoond eiland'. En ook het nummer 'Hahaha je vader' uit 1982 is tegenwoordig nog steeds een knaller. Echter, ook een ander nummer uit dat jaar is mij altijd bijgebleven. Dit nummer heet 'Mijn broertje' en werd gezongen door een meisje met een broertje met het Syndroom van Down. Een paar zinnen uit dit liedje:

'Mijn broertje is niet helemaal

Niet echt zoals het hoort

(...)

Dat komt mijn kleine broertje is geestelijk gestoord'

En later in het nummer:

'Mijn broertje is mongool, mijn broertje is mongool'

Nu denk je misschien: 'Gestoord? Mongool? Wat is dit nou voor taal?' Tegenwoordig zijn dit soort termen inderdaad niet meer gebruikelijk. Men spreekt liever van 'beperkt' of, in sommige zeer correcte kringen, over 'mensen met een uitdaging'. In de jaren '80 waren 'geestelijk gestoord' en 'mongool' echter zeer geaccepteerde en gebruikelijke termen die in vergelijking met de rest van de eeuw behoorlijk netjes waren. Zo sprak men rond 1900 over zwakzinnigen, krankzinnigen en idioten. Tijden veranderen, zo blijkt maar weer. Hieronder volgt een korte geschiedenis van hoe wij met z'n allen van 'idioten' naar 'beperkten' gingen.

De kerk

Het was eind 19e eeuw toen dominee Willem van den Bergh zijn zorgen uitte over de dorpsgekken en zwakzinnige kinderen uit de gemeente Voorthuizen. Van den Bergh preekte in deze gemeente en zag met eigen ogen dat deze kinderen onder mensonterende omstandigheden moesten leven. Samen met andere gereformeerden wist hij de 'Vereniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen' op te richten. Deze vereniging maakte zich sterk voor de huisvesting en het onderwijs voor geestelijk gehandicapten. In 1891 werd zo de eerste instelling 's Heeren Loo' opgericht in Ermelo.

Deze instelling groeide met de jaren uit tot een grote organisatie voor huisvesting en dagbesteding van geestelijk gehandicapten. Hun terreinen waren behoorlijk groot en lagen vaak in de bossen. Het leken wel kleine dorpjes. Op deze manier

wilde 's Heeren Loo ervoor zorgen dat de 'dorpsgekken en idioten' een eigen plek kregen om zich te ontwikkelen.

's Heeren Loo bleef erg lang vasthouden aan de grote, afgelegen terreinen met vaak zelfs een eigen kerk. Ook vandaag de dag bestaan er nog zulke terreinen, maar tegenwoordig is de huisvesting vaak wat kleinschaliger en meer gericht op integratie in de maatschappij. Eén van de eerste organisaties die streefde naar kleinschaligheid en meer contact met de samenleving was de christelijke oudervereniging Philadelphia. Deze vereniging werd een halve eeuw na 's Heeren Loo opgericht in 1956. Ook deze organisatie bestaat, naast heel wat andere organisaties, vandaag de dag nog steeds.

Wat opvalt is de christelijke achtergrond van deze eerste organisaties. Tegenwoordig komt een groot deel van de financiering van de gehandicaptenzorg vanuit de overheid. Eind 19e eeuw was hier absoluut geen sprake van. De kerk had in die tijd een grote maatschappelijke functie. De kerkelijke instellingen bekommerden zich over de minder gestelde burgers. Dit waren armen, maar eind 19e eeuw dus ook de geestelijk gehandicapten. Dit werd gefinancierd met het geld van de rijkere gelovigen.

De wetenschap

De eerste die enige orde schepte in soorten 'kindergebreken' was Jan Klootsema. In zijn publicatie *Misdeelde kinderen*, een inleiding tot de paedagogische pathologie en therapie (1904) verdeelt hij de 'kindergebreken' in vier categorieën: idiote & achterlijke kinderen, misdadige kinderen, verwaarloosde kinderen en doofstomme, blinde & epileptische kinderen. Op deze manier legde Klootsema de basis voor de orthopedagogiek, oftewel: de pedagogiek voor het afwijkende en gehandicapte kind.

Toch duurde het uiteindelijk tot na de Tweede Wereldoorlog voordat de orthopedagogiek in Nederland op universiteiten een plaats kreeg. Het was professor Van Houte die in 1950 de eerste Hoogleraar orthopedagogiek werd aan de Universiteit van Amsterdam. Hiermee werd het mogelijk om studenten op universitair niveau op te leiden tot orthopedagoog. Vanaf toen konden wetenschappers zich in Nederland bezighouden met diagnose én behandeling van geestelijk gehandicapten.

Meer weten over het tragische lot van geestelijke gehandicapten tijdens de Tweede Wereldoorlog? Kijk: Andere Tijden, Kasteel Sonneveld. 26 maart 2000

De overheid

Lang begaf de overheid zich op de achtergrond wanneer het om de zorg voor gehandicapten ging. In 1968 trad de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) in werking. Deze wet zorgde voor financiering voor onverzekerbare gezondheidsrisico's. Voorbeelden hiervan zijn de verpleegbehoeften van ouders, chronisch psychiatrische patiënten, maar ook gehandicapten. Vanaf dat jaar konden gehandicapten rekenen op steun vanuit de overheid. Een gevolg hiervan was dat zorginstellingen plotseling als paddenstoelen uit de grond schoten. De zorg verbeterde doordat er meer geschoolde begeleiders in dienst genomen konden worden en er genoeg budget was voor hulpmiddelen.

De subsidies liepen echter de spuigaten uit. In 1996 werd het persoonsgebonden budget ingevoerd die ieder individu met recht op zorg een bepaald budget gaf om daarmee de zorg te kunnen betalen. Dit bleek echter niet de oplossing voor de alsmaar stijgende kosten (tussen 1972 en 2011 stegen de kosten van 1 miljard tot 25 miljard per jaar). Daarom bestaat sinds 2015 de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) die gemeenten de verantwoordelijkheid geeft en samengaat met de decentralisatieplannen van de overheid.

Meer hierover weten? Lees het MOV stuk in deze PAPERas!

De media

Begin 20e eeuw speelde de media een minimale rol in de ontwikkeling van de gehandicaptenzorg. Gehandicapten werden wat weggelaten en waren niet belangrijk genoeg om er een stuk over te schrijven in de krant. Aan het eind van de vorige eeuw veranderde dat. Veel mensen hadden een televisie en de foto's in de krant werden van steeds betere kwaliteit. De media werd voor iedereen.

Op 24 november 1988 wist Jolanda Venema de krant te halen en shockeerde heel krant lezend Nederland. Jolanda was een jonge gehandicapte vrouw die leefde in een instelling in Assen. Ze had zeer veel begeleiding nodig en kon daarom al jaren niet meer thuis wonen. Als het haar teveel werd, en dat was al snel, kon ze erg agressief worden. Haar ouders konden dit niet aan, maar ook de begeleiding bleek hier moeite mee te hebben. Zij bonden haar daarom vaak vast. Haar ouders vonden dit verschrikkelijk en zochten vier jaar lang tevergeefs naar oplossingen voor de schrijnende leefsituatie van hun dochter. Ten einde raad besloten ze de media in te schakelen. Zo kwam

het dat Nederland eerst in de Leeuwarder Courant en later in de Volkskrant een naakte, vastgebonden vrouw zag. Een maatschappelijke én politieke rel was geboren.

Jolanda Venema bleek niet de enige bij wie de begeleiding tekort schoot. Vanuit alle kanten van het land durfde iedereen plotseling te praten. In het hele land werden vervolgens CCE's opgericht (Centra voor Consultatie en Expertise) die onafhankelijk van instellingen de kwaliteit van de begeleiding in de gaten gingen houden en daarbij ouders en professionals bijstaan in het geven van geschikte begeleiding. Het had effect: de kwaliteit verbeterde en vastbinden gebeurt enkel nog (zover bekend is) wanneer een persoon behoefte heeft aan remming, dit is echter niet meer te vergelijken met de omstandigheden van Jolanda Venema.

Van idioot tot beperking

Dankzij de kerk, de wetenschap, de overheid en de media kregen geestelijk gehandicapten een rol in de maatschappij. Ze kwamen van ver: van idioten die diep weggelaten en genegeerd werden tot volwaardige burgers die een beperking hebben en daarmee geholpen worden. Natuurlijk, verbeteringen zijn altijd mogelijk: Zo zou wat meer geld fijn zijn en zouden de tekorten aan professionele begeleiding opgevuld moeten worden, zodat er meer aandacht en kwalitatief betere zorg beschikbaar is. Maar in vergelijking met honderd jaar geleden, zijn we al heel ver en zijn er bijna geen landen die zo professioneel met geestelijk gehandicapten omgaan als Nederland.

Feitjes over verstandelijke beperkingen

Het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) schat dat in Nederland 4,4% van de inwoners (jeugd en volwassenen) een licht verstandelijke beperking heeft.

75% van de kinderen met een verstandelijke beperking behoort tot deze groep. Het gaat om kinderen met een IQ tussen de 50 tot 70.

Wist je dat sommige nieuwe IQ-tests resulteren in een beduidend lagere score dan oudere tests.

Zorg ervoor dat je nooit de spreekwoordelijke appels met citroenen gaat vergelijken of bijvoorbeeld een WAIS III met een WISC III (de A in WAIS staat voor Adult, de C in WISC voor Children).

Mensen op dezelfde IQ-tests door de jaren heen hoger zijn gaan scoren doordat we op een andere manier zijn gaan denken en dit het Flynn-effect heet.

Een verstandelijke handicap is altijd aangeboren of verworven voor de leeftijd van 18 jaar.

De bekendste oorzaak van verstandelijke beperking is het syndroom van Down.

De oorzaak daarvan is een chromosoom te veel en wordt het ook wel trisomie 21 genoemd.

Een verstandelijke beperking kan ook veroorzaakt worden door een stofwisselingsziekte, zoals het syndroom van Sanfilippo, dat zorgt voor ophopingen van bindweefsel in de hersenen.

Uit cijfers van het Centraal Planbureau blijkt dat het gebruik van AWBZ-zorg in de periode van 1998-2008 gemiddeld met 9% per jaar toenam. Voornamelijk bij licht verstandelijk beperkten.

Er bestaat zelfs een kookboek voor mensen met een verstandelijke beperking. Het boek heet "Kijk ik kook", is afwasbaar en heeft heel veel plaatje

Docent aan het woord: Jolanda Bouma

Door: Evelien Hoofd & Meike Schaap

Jolanda Douma is docente orthopedagogiek en is gespecialiseerd op het gebied van mensen met een verstandelijk beperking. Haar hele leven wil ze al niets anders dan werken met deze doelgroep: 'Alles wat ik doe is gericht op mensen met een verstandelijke beperking; anders doe ik het niet, vind ik het niet interessant.'

Kan je iets over jezelf vertellen?

Ik ben twee dagen per week docente aan de universiteit. De cursus Gehandicaptenzorg coördineer ik en ik verzorg samen met Geert-Jaap Welsing de hoorcolleges. Binnen de cursus Kinderen met Speciale Opvoedings- en Onderwijsbehoeften gaf ik een college over verstandelijke beperkingen. Daarnaast begeleid ik als stagedocent met name stagiaires die stage lopen binnen een organisatie voor mensen met een verstandelijke beperking. Ook begeleid ik scripties die betrekking hebben op deze doelgroep. Naast doceren en begeleiden van studenten ben ik drie dagen per week actief voor het Landelijk Kenniscentrum LVB (LVB staat voor licht verstandelijke beperkingen). Hier ben ik onderzoekscoördinator. Eigenlijk doe ik dus heel veel verschillende dingen, maar alles heeft te maken met mensen met een verstandelijke beperking.

Hoe kwam je terecht in deze doelgroep?

Dat was via mijn vader. Vanaf mijn geboorte is hij gaan werken als werkmeester op een sociale werkplaats waar toen nog veel mensen met een verstandelijke beperking werkten. Als kind kwam ik daar al heel veel en ik wist ook eigenlijk niet beter dan dat deze mensen er ook zijn. Ieder jaar was er ook een boerenkermis en daar gingen we dan met het hele gezin heen. Later ging ik daar in de zomer vakantiewerk doen; bollen pellen, cactussen versieren met bloemetjes en chrysantenstek steken. Dit was het werk dat de mensen op de sociale werkplaats ook altijd al deden. En zo kwam ik nog directer met hen in aanraking. En ik moet zeggen: als je er eenmaal inzit, blijf je erin.

Na de middelbare school wilde ik, ondanks dat ik vwo had gedaan, niet naar de universiteit. Ik ben toen de Z-opleiding gaan doen, dat was de opleiding tot verpleegkundige in de toen nog geheten zwakzinnigenzorg. Ik ben dus direct de praktijk in gegaan en kwam er daar achter dat ik orthopedagoog wilde worden in die zorgsector. Dat ben ik toen dus ook gaan studeren met een volledige focus op de gehandicaptenzorg. Voordat ik richting de verstandelijke beperkingen kon gaan, moest ik mij door alle algemene vakken heen werken. Gelukkig

waren sommige onderwerpen voor papers vrij in te vullen en die heb ik dan ook allemaal over de gehandicaptenzorg gedaan.

Welke onderzoeken heb je zelf gedaan?

Ik ben betrokken geweest bij ontzettend veel onderzoeken. De ene keer deed ik wat meer dan de andere, maar het had in ieder geval altijd te maken met verstandelijke beperkingen. Mijn eerste onderzoek ging over seksueel misbruik bij verstandelijk beperkten. Dit onderzoek is uiteindelijk zelfs een boek geworden. Het meest heb ik geleerd in mijn promotie-onderzoek waar ik vragenlijsten bij jongeren met een verstandelijke beperking afnam. Deze mensen zijn vaak niet in staat zelf vragenlijsten in te vullen met bijvoorbeeld een zespuntsschaal. Zij begrijpen vaak geen schaalverdelingen en verhoudingen. Zo moest ik een keer de YSR (Youth Self-Report) afnemen bij een heel rustige jongen met een LVB die werkte op een sociale werkplaats. Voordat ik een gesprek met deze jongen had, had ik ook al zijn ouders gesproken. Op de vraag 'vecht je vaak' antwoordde hij: 'Ja, dat doe ik.' Ik begreep hier niets van, omdat zijn ouders andere verhalen hadden verteld. Daarom ben ik door gaan vragen. Uiteindelijk bleek dat hij, toen hij tien jaar was, weleens met zijn zusje ruzie had, maar dat dat nu nooit meer gebeurt (hij was ten tijde van het interview achttien jaar). Had ik niet doorgevraagd dan had deze jongen een indicatie van probleemgedrag gekregen, terwijl daar dus absoluut geen sprake van was!

Wat zijn nog meer kwaliteiten die je nodig hebt voor werken met deze doelgroep?

Tegen mijn colleges zeg ik altijd: 'Je hebt alles wat je eerder geleerd hebt in je opleiding nodig voor het werken met deze doelgroep, maar daarnaast komen nog extra dingen'. Zo is het uiteraard belangrijk dat je sociaal bent en, zoals ik al eerder noemde, het vermogen hebt om te door te vragen. Je moet heel gedetailleerd kunnen luisteren, maar ook kijken, en een inschatting kunnen maken van het niveau van de persoon met wie je werkt.

Dit is niet altijd makkelijk. Iemand met een LVB kun je daadwerkelijk dingen vragen, maar dat kan niet bij iemand die niet kan praten. Als je niet kan vragen hoe het gaat, hoe kan je dan toch oordelen over de kwaliteit van leven? Dan moet je gaan kijken naar hele kleine dingen: hoe is de gezichtsuitdrukking, de lichaamshouding of het gedrag (bijvoorbeeld slaat de persoon zichzelf de laatste tijd juist meer of minder of blijft het constant) van iemand? Dit soort informatie kan je enkel door goede observatie en communicatie met begeleiders en/of ouders verkrijgen.

Het is echt niet de makkelijkste doelgroep, maar dat is juist ook het mooie; er is altijd een nieuwe uitdaging!

Er is maar een kleine groep die deze kant van orthopedagogiek kiest. Waarom zouden meer studenten deze richting moeten kiezen?

Ik vind dat zo jammer! Uiteraard begrijp ik dat deze doelgroep niet per se

voor iedereen een logische keuze is. Dit komt, denk ik, omdat er veel onwetendheid is over verstandelijke beperkingen. Wanneer ik aan de studenten in de collegezaal vraag wie er al ervaringen heeft in de gehandicaptenzorg, steekt ongeveer een derde tot de helft van de studenten hun hand op. Dat zijn er best veel. Studenten kiezen niet zomaar deze richting, zij hebben er vaak al iets mee. Maar heel af en toe is er toch een student die de cursus Gehandicaptenzorg kiest omdat hij toch nog iets moest kiezen en dacht dat het misschien wel interessant kon zijn. Elk jaar zijn er dan toch één of twee studenten die mij na afloop laten weten dat zij na de cursus nieuwe mogelijkheden zien en soms zelfs overwegen tijdens hun master meer richting verstandelijke beperkingen te gaan.

Verder zouden studenten moeten weten dat de gehandicaptenzorg een zeer breed en uitdagend werkveld is. Veel mensen denken aan kwijlende, aan je hangende personen die niet veel kunnen. Natuurlijk bestaan deze mensen, maar dit is maar een klein deel van het hele spectrum van verstandelijk beperkten. Ook in de forensische orthopedagogiek, de kinder- en jeugdpsychiatrie, de reguliere volwassenenpsychiatrie, het justitiële circuit en ga zo maar door, komen zwakbegaafden en licht verstandelijk beperkten voor. Het werkveld is zoveel breder dan veel mensen denken! Zelfs wanneer je niet deze kant op gaat, is de kans dat je iemand met een licht verstandelijke beperking of zwakbegaafdheid tegenkomt erg groot. Dan is het fijn als je wat achtergrondkennis hebt gekregen met cursussen als Gehandicaptenzorg waardoor je je ondersteuning veel effectiever kunt maken.

Zijn er nog andere dingen die mensen zouden moeten weten over (het werken met) deze doelgroep?

Eigenlijk zoals ik daarnet al een beetje benoemde; er zou meer besef moeten komen dat de gehandicaptenzorg meer is dan kwijlende mensen in een rolstoel. Als je naar een programma zoals Vier handen op één buik kijkt, zou je kunnen denken: 'Wat doen deze meiden ontzettend domme dingen; ze roken en drinken, werken niet en zijn wel zwanger geraakt op jonge leeftijd'. Maar wat als je nou weet dat sommige van deze meiden mogelijk zwakbegaafd of zelfs licht verstandelijk beperkt zijn? Dan kijk je opeens heel anders naar het programma; zij snappen en weten oprecht niet wat goed en fout is. Vaak worden de negatieve kanten vooral gezien: ze komen afspraken niet na, ze komen te laat en vertonen tegendraads gedrag. Met wat meer kennis ontstaat het inzicht dat deze meiden wellicht een heel andere aanpak nodig hebben.

Het is belangrijk dat er meer mensen, waaronder orthopedagogiek-studenten, deze voelsprietten ontwikkelen. Wanneer je wat meer weet over verstandelijke beperkingen en de omgang met deze mensen, is het veel makkelijker aan te voelen wat voor hulp ze nodig hebben, om zo het rendement van de behandeling te verhogen.

Is er iets dat jij zelf heel graag nog zou willen doen?

Mijn grootste persoonlijke droom was altijd lesgeven over verstandelijke beperkingen. Dit doe ik nu al 11 jaar aan deze universiteit in de cursus Gehandicaptenzorg. De toekomst van deze cursus is echter onzeker. Waarschijnlijk zal het aankomend studiejaar (2018-2019) de laatste keer zijn dat ik de cursus met Geert-Jaap ga geven. Hoewel de beoordelingen van de cursus zeer hoog zijn, zijn de aantallen studenten te klein om de cursus in stand te houden. Mocht de cursus wegvallen, dan willen ik en met mijn directe collega's er voor zorgen dat de belangrijkste informatie wel in andere vakken geïntegreerd wordt. Want, het mag niet zo zijn dat een student orthopedagogiek afstudeert en geen informatie heeft gekregen over verstandelijke beperkingen.

Voor in de toekomst heb ik niet zoveel dromen. Wel hoop ik dat meer mensen inzien dat de gehandicaptenzorg heel breed is en dat het besef komt dat waar je ook gaat werken als orthopedagoog, je deze doelgroep (al is het dan vooral de groep mensen met een LVB of zwakbegaafdheid) tegen zal komen.

Dus mocht je twijfelen over deze doelgroep? Probeer het gewoon! Zoals ik al eerder heb gezegd, er zijn studenten geweest die twijfelden en toch het vak zijn gaan volgen en aan het eind van de cursus aangaven dat ze hele nieuwe perspectieven zijn tegengekomen. Uiteraard zijn er ook studenten die achteraf zeggen: dit is het niet voor mij. Dat is natuurlijk ook helemaal prima, maar dan heb je het wel een kans gegeven en toch informatie opgedaan over een onderwerp dat altijd actueel zal blijven.

Grensoverschrijdend: Au pair in Amerika

Door: Kim Beckers

Ik ben Kim Beckers, een dramatherapeut die momenteel werkzaam is als begeleider in de gehandicaptenzorg. Na het behalen van mijn opleiding tot Dramatherapeut ben ik op zoek gegaan naar uitdagende banen. Dit viel nog niet mee.

Allereerst was ik gaan kijken in de jeugdzorg en vooral op tienerleeftijd. Al snel kwam ik erachter dat de banen niet voor het oprapen lagen en dat ik genoeg geen keuze had. Door mijn passie voor Amerika en een vriendin die daar als Au-Pair in een gezin ging werken, besloot ik mij hier in te verdiepen.

Ik kwam terecht bij een organisatie die mij erg aansprak omdat ze wat kleinschaliger waren dan de twee grote dominante organisaties. Na een e-mail gestuurd te hebben, gaven ze al vrij snel aan dat er mogelijk een match was met een gezin in Washington DC.

Na een heel proces en een half jaar verder, ging ik dan in september 2015 een week naar Florida voor een training en vervolgens door naar het gezin. Bij de ontmoeting van het gezin, kon ik al vrij snel merken dat er veel uitdagingen zijn. Zo bestond het gezin uit: vader, moeder, jongen – 12 jaar, jongen – 14 jaar en jongen 16 – jaar. De twee oudste jongens waren vooral de reden dat de ouders in contact zijn gekomen met een au-pair organisatie. Ik had echter al gauw gemerkt dat het jongste kind soms juist de meeste aandacht nodig had. Alle jongens hadden een waslijst aan 'stempels': dyspraxie, ADHD, vermoedelijke Asperger, Klassiek Autisme, dysfagie en nog allerlei bijkomende uitdagingen.

In een vreemd land, vreemd gezin en door de dyspraxie soms ook nog een vreemde taal, was het best een lastige situatie. Echter, omdat je werkt waar je woont en woont waar je werkt, rol je wel snel in de rol van Au-Pair en leer je de kinderen vlot kennen. Toen ik in het gezin kwam, was er weinig structuur en werd er vooral veel gebruik gemaakt van tablets, telefoons en andere vormen van beeldmateriaal. Het hele gezin was hier, omdat het best een chaos is met alle verschillende vormen van onderwijs, therapieën etc., afhankelijk van geworden omdat het de ouders even lucht gaf. Het heeft een hoop tijd en inspanning gekost om de kinderen andere manieren van tijdsbesteding te laten ontdekken. De reden dat ik dit graag wilde doen, was omdat de kinderen weinig wilden ondernemen. Het nam hun leven meer over dan dat het zou dienen als beloning of extraatje.

De reden dat ik voor een special needs gezin had gekozen was voornamelijk

ook om het stukje ervaren in Amerika te doen en daarbij ook ervaring op te doen in de zorg. Zo kon ik twee mooie dingen combineren en tóch mijn CV uitbreiden. Je moet immers ook tijdens een Au-Pair jaar studie-uren maken. Omdat ze in het gezin gebruik maakten van ABA (Applied Behavior Analysis) therapie, heb ik toentertijd besloten om deze online studie te starten. Dit resulteerde in veel kennis opdoen, maar vooral ook heel veel (schaarse) vrije tijd inleveren. Ik heb de opleiding ongeveer 5 maanden gevolgd en hier geen moment spijt van gehad. Ik vond het toch een ontzettend fijne situatie om in Amerika te wonen in een liefdevol gezin, te werken en dus ervaring op te doen en dan ook nog eens te kunnen studeren.

Ben ik soms jaloers geweest op reguliere gezinnen? Zeker weten. Ondanks dat ik graag met de doelgroep werk, nam het ook veel tijd en energie in beslag. Ik werkte ook veel avonden en weekenden dus mijn sociale leven was in de eerste 4-5 maanden eigenlijk bijna niet te vinden. Toen ik stopte met de opleiding gaf mij dit ruimte om dit verder uit te breiden. Ik merkte dat ik hier echt aan toe was.

Het werk zelf heb ik geen moment spijt van. Het is al en al een enorme ervaring om Au-Pair te zijn. De mogelijkheid om deze specifieke ervaring op te doen is een verademing geweest. Ik zou eenieder aanraden om deze ervaring op te doen bijvoorbeeld net na afstuderen. Ik heb het gevoel dat ik naast de ABA veel ervaring heb opgedaan met verschillende vormen van autisme. Als je de kans krijgt, zou ik hem met beide handen aanpakken.

Heb jij nu zelf kriebels gekregen om au pair te worden? Je kan via verschillende Nederlandse bureaus in contact komen met een Amerikaanse organisaties. Bijvoorbeeld activityinternational, travelactive en cultural care kunnen jou verder helpen om een jaar in Amerika door te brengen! (red.)

“Door meer betrokkenheid hebben ze meer aanspraak”

Door: Anne Smit

Afgelopen maand bezocht ik Inge voor een interview. Zij werkt als begeleider bij een wooninitiatief voor jongeren met een verstandelijke beperking. Inge ontvangt mij bij haar thuis met een lekkere kop thee.

Kan je iets over jezelf vertellen?

Ik heb geen opleiding voor de zorg. Ik ben kleuterleidster en het is 32 jaar geleden dat ik die opleiding heb afgerond. Ik heb heel even voor de klas gestaan en toen ben ik bij een bank gaan werken, omdat er geen werk was in het onderwijs. Daarna ben ik een poos thuis geweest omdat mijn kinderen waren geboren. En nadat zij naar school waren, ben ik vrijwilligerswerk gaan doen op een zmlk-school. Daar heb ik vijf jaar gewerkt en toen werd ik ziek, dus daarom ben ik gestopt met werken. Daarna ben ik vrijwilligerswerk gaan doen in de dagbesteding en daar heb ik ook weer vijf jaar gewerkt. Vervolgens ben ik vijf jaar helemaal gestopt met werken, omdat ik er gewoon geen zin meer in had. Daarna ben ik gevraagd door ouders of ik bij het wooninitiatief wilde werken. Dus ik ben eigenlijk gevraagd voor deze baan. En daar werk ik nu 5 ½ jaar. Dus eigenlijk ben ik van kleuterleidster een beetje in de wereld van de gehandicaptenzorg beland door vrijwilligerswerk.

Je bent dus gevraagd voor het wooninitiatief toen het opgestart werd?

De ouders hebben er tien jaar over gedaan om eindelijk alles voor elkaar te krijgen. Het is een ouderinitiatief, dus ouders hebben het voor het zeggen eigenlijk. Ze moeten wel onder een paraplu vallen van een stichting of een instantie, dus wij vallen onder een zorggroep. De ouders hebben een hele belangrijke rol en dat is anders dan in een gewoon huis.

Wat voor jongeren wonen er op de woongroep?

Het zijn er vijf met het syndroom van Down en vier met een hersenbeschadiging bij de geboorte. Ze zijn ongeveer tussen de 25 en 36 jaar, dus vrij jong nog. Overdag gaan ze naar de dagbesteding: Of een dagcentrum, of een theaterwerkplaats. Ze kunnen allemaal dus wel werken. In de avonden en de ochtenden is er begeleiding.

Hoe ziet een werkdag er voor jou uit?

Doordat het door ouders is opgezet, hebben we een hele luxe positie. We starten met z'n tweeën en 's avonds met het eten zijn we ook altijd met zijn tweeën. Dus op de knelpunten zeg maar. We hebben daardoor heel veel tijd voor de bewoners en dat is wel heel fijn. In de ochtend is het wakker maken (twee moet je er helpen met wassen en aankleden en ook met douchen) en verder zijn ze heel zelfstandig. Ze kunnen eigenlijk alles zelf. We maken dan de ontbijttafel klaar en zorgen voor de medicijnen. Dan is het zorgen dat ze op tijd

naar hun werk komen: De taxi's achteraan bellen als die te laat komen en dat soort dingen. En dan is het vooral zorgen dat de boel een beetje schoon blijft.

En 's middag opvangen met een kopje thee, koffie of limonade en dan kunnen ze ook even vertellen hoe hun dag was. Dan komen de frustraties en de leuke dingen naar voren. Dan zijn ze dat even kwijt. En 's avonds: Het eten koken we ook zelf, dat is ook met z'n allen. In het begin wilden de ouders heel graag dat we 's avonds weer met z'n allen koffie gingen

drinken, maar dat hebben we op een gegeven moment vrij gelaten. Sommigen willen dat wel en vinden dat fijn. De bewoners hebben allemaal hun eigen appartement, ook dat is anders dan in de meeste huizen waar je één woonkamer hebt en slaapkamers. Zij hebben echt een appartement met een woonkamer, slaapkamer, douche en wc. Sommigen komen dan naar beneden om half 8 en dan zorgen we dat we als begeleiding daar ook zitten. En sommigen blijven lekker op hun appartement GTST kijken enzo.

Je zei net al dat het soms misgaat, dat de taxi's bijvoorbeeld te laat zijn. Wat zijn nog meer dingen die soms misgaan en hoe los je dat dan op?

Eigenlijk gaat er niet zo veel mis. Er zijn twee persoonlijke begeleiders die eindverantwoordelijk zijn: Eén voor vijf en één voor vier bewoners. Zij maken een plan, maar de ouders hebben van tevoren als gezegd dat ze geen doelen na hoeven te streven. Ze zijn opgevoed en je moet in stand houden wat ze kunnen, maar je hoeft ze geen dingen aan te gaan leren. Dat maakt het ook wel relaxt. Wat er mis gaat? Ja, een keer een misverstand over of ze nu wel in het weekend naar hun ouders gaan of niet of iets dergelijks. Maar dat zijn van die kleine dingetjes... Dat is even een telefoontje en dan is het opgelost. Of dat ze met een verhaal aankomen wat dan helemaal niet waar blijkt te zijn. “Dan hebben we dit” of “dan hebben we dat” en dan ga je het navragen omdat het niet in de agenda staat. Dan moet je daar achteraan om het een beetje te checken. Maar verder niet, het is heel relaxt.

Als ik het zo hoor is het best wel een uniek initiatief, iets wat op andere plekken niet gebeurt. Wat zijn dingen die jullie doen die eigenlijk overal in de gehandicaptenzorg zo zouden moeten?

Nou, vooral dat je de tijd hebt om ook leuke dingen met ze te doen. Een klein voorbeeld: Ik liep een tijdje geleden een klein rondje met een van de bewoners. Dat doen we eigenlijk elke dag met haar. Toen kwam ik een mevrouw tegen die vroeg “Hebben jullie daar wel tijd voor?” Nou, dat zegt genoeg. Alleen al een rondje wandelen is in de reguliere zorg dus geen tijd voor. En daarom zei ik al: Wij hebben een hele luxe positie, doordat we op heel veel momenten

met twee begeleiders zijn.

Hoe kan dat dan, dat jullie daar tijd voor hebben en anderen niet?

Omdat de PGB's ingezet worden door de ouders. Dus ja, dan heb gewoon veel meer marge. En dat is echt heel uniek. Dus doordat je meer geld hebt, heb je ook meer tijd.

Als je een ding zou kunnen veranderen ten opzichte van zorg voor mensen met een verstandelijk beperking, wat zou je dan nog wensen?

Meer betrokkenheid van de maatschappij, sowieso, met mensen met een beperking, waardoor ze ook meer aandacht krijgen. Want nu is het vaak: Er is geen geld, er is geen tijd, er is niks. Door meer betrokkenheid hebben ze ook in hun vrije tijd meer aanspraak. Want die wereld is zo klein, ze wonen met elkaar, ze werken met elkaar, ze sporten met elkaar. Alles is met elkaar en het zou wel fijn zijn als er meer maatschappelijke betrokkenheid was. Neem ze eens een dagje mee uit of kom eens een keer een uurtje een kopje koffie drinken. Dat. Maar ook als personeel: Doe er ook wat mee in je vrije tijd. Het is niet zo van: "Ik moet tot 10 uur werken, dus dan ben ik ook om 2 over 10 weg." Besteed ook buiten je werktijd wat aandacht, want dan is er altijd wel tijd om iets te doen.

Op zoek naar een leuke (bij)baan?

Wij bieden:

- **Een uitdagende (bij)baan met boeiende jongeren in een onderwijs setting.**
- **Flexibele werktijden van 1 tot 5 middagen in de week.**
- **Een interne opleiding.**
- **Doorgroeimogelijkheden.**
- **Een ideale omgeving om aan je CV te werken.**

Interesse? Mail naar wso@instituutmaltha.nl of ga naar de website

Zelftest: Ben jij zelfredzaam?

Door: Anne Smit

Omcirkel in elke rij (A - I) welke van de vier omschrijvingen het meest van toepassing is op jou:

	1	2	3	4
A	weinig tot niets te doen op een dag	een aantal activiteiten	voldoende dagbesteding	leuke of belangrijke activiteiten
B	woonsituatie is ongeschikt	kan me met de nodige moeite redden in en om het huis	kan me redelijk redden in huis	kan me volledig redden in en om de eigen woning
C	ernstige gezondheidsbeperkingen die regelmatig behandeling vereisen	enige gezondheidsbeperkingen, er is soms behandeling of verpleging nodig	weinig last, ervaar geen of weinig gezondheidsbeperkingen	geen medische problemen, functioneer fysiek gezien goed
D	terugkerende psychische problemen in de vorm van somberheid en/of angsten	milde symptomen van somberheid en/of angst of vermoeden hiervan	soms last van somberheid en/of angsten, nauwelijks belemmerend	stemming is doorgaans positief, niet meer dan de dagelijkse besommeringen of zorgen
E	niet in staat het huishouden zelf te doen, waardoor sprake is vervuiling van de woning	heeft de nodige beperkingen bij het huishouden en/of vervuiling dreigt	de meeste huishoudelijke werkzaamheden kan de persoon zelfstandig doen	kan het huishouden volledig zelfstandig doen
F	belangrijk probleem gebieden van zelfzorg (eten, wassen, aankleden, naar toilet gaan)	heeft problemen bij de sommige gebieden van zelfzorg	kan (met moeite) zelfstandig functioneren als het gaat om zelfzorg	volledig in staat op alle gebieden van zelfzorg zelfstandig te functioneren
G	Heeft weinig sociale contacten en ernstige eenzaamheidsproblematiek	enige contacten, zou graag meer contacten hebben	voor mijn eigen gevoel, voldoende sociale contacten	er is sprake van een gezond sociaal netwerk
H	niet in staat me (veilig) buitenshuis te verplaatsen	beperkt in staat me (veilig) buitenshuis te verplaatsen	kan me voldoende redden met buitenshuis (veilig) te verplaatsen	geen mobiliteitsproblemen
I	onvoldoende inkomsten voor het aanschaffen van basisbehoeften	net voldoende inkomsten voor de basisbehoeften	voldoende inkomsten voor basis-behoeften en een aantal extra's	kan me financieel goed redden

Tel je scores bij elkaar op. Alle cirkels in de eerste kolom leveren 1 punt op, die in de tweede kolom 2 punten, enzovoorts.

36 punten: Gefeliciteerd! Je bent volledig zelfredzaam. Al je levensdomeinen lopen goed en je functioneert zelfstandig.

35-27 punten: Goed bezig, je bent voldoende zelfredzaam en op de goede weg! (Toch maar even die afwas doen zodat je woning niet vervuilt...)

26-18 punten :Oei, je bent maar beperkt zelfredzaam. Je functioneert (nog) niet zelfstandig. Aan welke doelen zou je de komende tijd willen werken?

17-9 punten Je ervaart ernstige beperkingen in je dagelijkse functioneren. Je bent dan ook (nog) niet zelfredzaam. Hoog tijd om dit verder in kaart te brengen met een hulpverlener!

Gebaseerd op de Zelfredzaamheidsmeter van Vilans (Engels, 2018).

Lezing: Tienermoeders

Door: Roos Leenhouts

Voor de lezing over tienermoeders kwam een spreker vanuit stichting FIOM. Deze stichting helpt onder andere jonge vrouwen die ongewenst zwanger zijn geraakt. Tot tienermoeders rekenen zij meisjes tot 23 jaar. De spreker benadrukte dat zij en haar collega's geen advies of hun mening geven. Zij begeleiden alleen de jongere in de keuzes die de jongere zelf maakt. Hiernaast noemde ze dat het betrekken van de vader van belang is in het besluitvormingsproces. Dit gebeurt vaak niet. De vader heeft weinig zeggenschap. Over ATA (Afstand Ter Adoptie) kan de moeder bijvoorbeeld individueel beslissen. Door veel voorbeelden uit de praktijk te benoemen zette zij haar publiek aan het denken. Tot slot benoemde zij dat mensen met een lage sociaal-economische status niet oververtegenwoordigd waren binnen FIOM, ook al denken de meeste mensen dat dit wel het geval is. Kortom: Een vernieuwende en interessante lezing!

Lezing: Zelfbeschadiging

Door: Suzanne Batenburg

Op 18 januari was er een lezing over zelfbeschadiging. Drie meiden, waarvan twee ook orthopedagogiek gestudeerd hebben, kwamen vertellen over hun eigen ervaringen met het onderwerp. Zij vertelden wat zelfbeschadiging precies inhoudt en waarom iemand zichzelf beschadigt. Het was heftig om aan te horen wat er allemaal in hun hoofd heeft afgespeeld en wat men zichzelf aan kan doen. Het was mooi om te zien wat voor positief effect een stichting als Stichting Zelfbeschadiging kan hebben. De stichting is voor en door jongeren die zichzelf hebben beschadigd op wat voor manier dan ook. Al met al was het een mooie en informatieve lezing.

Excursie Reinaerde

Door: Jasmijn Bouman

Eindelijk was het dan zover: Met PAP op excursie naar Reinaerde. We kwamen aan in een beboste omgeving waar ik zelf meteen even tot rust kwam. Door een mevrouw werden we meegenomen om thee te drinken en cupcakes te eten. Deze cakejes waren gemaakt door mensen die op Reinaerde wonen. Sommige van de mensen werken als dagbesteding in een bedrijf op het terrein. De cupcakes kwamen van de bakkerij op het terrein.

Nadat we thee hadden gedronken en de cakejes op hadden gegeten, werden we verdeeld in groepen en gingen we per 4 studenten kijken bij mensen op een woongroep. Om te kunnen communiceren met deze mensen, moet je goed op de hoogte zijn van hun belevingswereld. Het was zeker een uitdaging om contact te maken, maar het was ook erg leuk als dit lukte! Van de vrolijkheid die sommige mensen die daar woonden met zich meedroegen, werd ik zelf ook helemaal vrolijk.

Tot slot kregen wij een rondleiding van een meisje dat als dagbesteding werkte op de manege. We kregen alle paarden te zien en bij alle paarden werd een uitgebreid verhaal verteld. Al met al was het een hele leerzame en leuke excursie. De omgeving was heel erg mooi en ik kan mij voorstellen dat het een fijne omgeving is voor de mensen die daar wonen. Voor mijzelf was het erg leerzaam om te zien wat voor werk mensen met onze opleiding onder andere kunnen gaan doen

Kijk- & Leestips

Andere Tijden, Jolanda Venema
19 november 2008

Andere Tijden, Kasteel Sonneveld
26 maart 2000

Downside Up

Korte Belgische film. Nog niet in Nederland uit, maar wat een aanrader! Mocht de film ooit op de Nederlandse televisie komen... KIJKEN!

'In Downside up wordt de wereld alleen bevolkt door mensen met het syndroom van Down. Down is de norm. Tot op de dag dat er een jongen wordt geboren, Eric, met een handicap. Hij is anders dan iedereen. Hij is (in onze ogen) "normaal". Downside Up is een warm verhaal over liefde en diversiteit, over iemand die "anders" is maar er toch bij wil horen. De film won de Humo Award, de publieksprijs, op het Kortfilmfestival in Leuven.'
<http://www.belgischfilmfestival.nl/portfolio/downside-up/>

Canon sociaal werk

https://www.canonsociaalwerk.eu/nl_han/

Matthew Williams: Special Olympics let me be myself - a champion

In deze TED-talk vertelt deze Olympisch kampioen met een verstandelijke beperking zijn verhaal. Hij vraagt ons om te kijken naar wat mensen met een beperking wel kunnen.
https://www.ted.com/talks/matthew_williams_special_olympics_let_me_be_myself_a_champion

Kijk je liever plaatjes en/of ben je gek op boeken?

Bestel dan "Kijk ik kook: kookboek voor mensen met een verstandelijke beperking", verkrijgbaar via onder andere bol.com! Ow, en de pagina's zijn afwasbaar. (Ook erg geschikt voor onhandige studenten dus.)

Workshop Kanjertraining

Door: Mara Danarta

De workshop Kanjertraining vond plaats op maandag 4 december. Omdat mijn broertje op zijn school ook Kanjertraining had gekregen, was ik erg benieuwd naar deze methode. Er waren tijdens de workshop twee sprekers, die beiden met de methode werken op een basisschool in een dorp. De twee sprekers waren enthousiast en deskundig, waardoor het leuk was om naar ze te luisteren. Wat ik verder leuk vond aan de workshop, was dat er een leuke balans was tussen luisteren en doen. Naast de theorie mochten we namelijk ook een aantal oefeningen doen die bij de methode horen. We hebben bijvoorbeeld in het begin een oefening gedaan waarbij we elkaar wat beter leerden kennen en later deden we een vertrouwensoefening. Ook deden de sprekers rollenspellen voor die ze ook met de kinderen doen in de klas. Wat ik bijzonder vond was de implementatie van de methode in het hele dorp. Naast de school werken in het dorp namelijk ook de sportverenigingen en andere professionals die met kinderen in aanraking komen met deze methode. Het was interessant om te horen hoe dat in zijn werk gaat. Al met al denk ik dat we een goed beeld hebben gekregen van de methode en was het een leuke en leerzame workshop!

Quiz!

Door: Meike Schaap

Heb je de hele PAPERAS gelezen? Dan is het vast niet moeilijk om deze vragen te beantwoorden. Alle letters van de goede antwoorden vormen samen de uitkomst van de puzzel. Succes!

Gekeken naar IQ. Wanneer is iemand licht verstandelijk beperkt?

- G Als iemand een IQ tussen de 50 en 70 heeft.
- P Als iemand een IQ lager dan 50 heeft.
- T Als iemand een IQ tussen de 20 en 50 heeft.
- W Als er geen IQ metingen gedaan kunnen worden.

Hoe heette de eerste groepering die zich het lot van gehandicapten aantrok?

- A Commissie tegen verwaarlozing van de idioten der maatschappij
- E Vereniging tot huisvesting en onderhouding van zwakkelingen en dwazen
- R Organisatie voor huisvesting van verloren en verstootte kinderen
- O Vereniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen

Betty vertelt in het interview dat er een jongen in de kerk was die altijd voor hetzelfde wilde bidden. Waarvoor wilde deze jongen graag bidden?

- V Zijn vader en moeder
- O Dat er elke dag ijs gegeten kon worden
- E Ethiopië
- I Dat de zon iedere dag zou schijnen

In welk land is Kim Beckers au pair geweest?

- P Suriname
- D Verenigde Staten
- R China
- E Zuid-Afrika

Tijdens de excursie naar Reinaerde hebben de PAPpers tijdens de koffie iets lekkers gekregen van de mensen die daar in de keuken werkten. Wat kregen ze?

- E Appeltaart
- G Cakejes
- N Koekjes
- K Brownies

Waar staat Wmo voor?

- E Wet maatschappelijke ondersteuning
- P Wet mogelijkheden opvoeding
- R Waarborging maatschappelijke ongelijkheid
- O Wet minderheden ondersteuning

Quiz! vervolg

Wat noemt Myrthe Overbeek in haar stuk als zeer belangrijk in de omgang met LVB-jongeren?

- M Rust, Reinheid, Regelmaat
- S Negatief gedrag negeren
- T Weglopen als het je teveel wordt
- D Flexibiliteit en duidelijk taalgebruik

Als je volgend jaar ook bij de OC wilt, wat moet je dan doen?

- O Een brief schrijven
- I Een postduif sturen
- A Even mailen naar oc.ped@uu.nl
- E Stil in een hoekje afwachten

Wat was de eerste instelling in Nederland voor gehandicapten?

- A 's Heerenloo
- E Philadelphia
- B Omega
- N Leger des Heils

Waarom is het wooninitiatief waar Inge werkt zo bijzonder?

- N Het is een ouderinitiatief, zij hebben alles opgezet
- M Het krijgt extra subsidie van de gemeente
- U Het is voor en door licht verstandelijk beperkten opgezet
- S Er werken alleen vrijwilligers

De PAPerascie zou wel een nieuwe naam willen. Hoe kun jij hieraan bijdragen?

- ? Een mailtje sturen
- , Stemmen op de Grote Stemdag
- ! Reageren op de poll op Facebook
- ... Je kan hier niet aan bijdragen.

!NVAADG :GROOJLNI

WOORDZOEKER

G	S	P	S	J	I	W	R	E	D	N	O	L	A	A	I	C	E	P	S
E	X	R	T	R	H	K	P	V	C	R	R	E	I	N	A	E	R	D	E
H	A	R	O	A	R	T	E	N	M	Q	E	L	W	T	Q	L	U	W	E
A	K	T	O	B	E	W	Q	A	T	T	E	R	N	N	R	A	L	Y	H
N	L	B	R	B	P	R	Y	M	B	E	P	E	R	K	I	N	G	J	L
D	I	N	N	D	O	Y	N	E	A	N	R	G	L	Y	F	E	R	M	B
I	N	O	I	A	C	O	E	T	R	B	T	M	F	U	L	G	A	K	W
C	U	S	S	G	I	D	N	A	T	S	F	L	E	Z	Q	N	M	I	E
A	E	R	Q	B	Q	N	N	S	I	S	P	I	O	R	S	I	V	U	Y
P	N	E	R	E	C	N	H	W	M	O	T	N	E	I	J	D	B	R	U
T	B	G	Y	S	S	D	E	A	E	O	R	G	E	H	S	I	T	T	I
E	U	I	U	T	T	U	L	S	U	E	N	I	U	G	S	E	V	W	O
N	Y	L	I	E	N	E	P	T	S	E	R	N	M	R	M	L	E	C	P
Z	T	L	B	D	R	E	W	R	H	E	E	D	A	G	B	E	S	T	E
O	K	I	N	I	O	F	O	E	U	U	P	H	N	U	W	G	A	C	N
R	P	W	E	N	O	E	I	N	I	O	A	W	R	G	P	E	M	T	J
G	L	J	M	G	T	S	E	B	S	T	T	A	E	T	J	B	E	P	K
E	B	I	N	Q	B	V	L	E	V	E	A	L	R	W	T	A	N	D	G
D	T	R	T	O	N	E	N	E	E	R	R	P	M	V	G	O	N	M	D
T	R	V	M	T	B	A	N	N	S	H	N	O	I	N	T	K	B	E	W
N	Q	I	E	E	E	L	E	O	T	S	L	O	R	C	A	L	V	I	Y
M	T	J	E	W	E	K	L	R	I	E	A	U	T	E	I	K	W	L	R
I	R	S	R	T	K	M	L	R	N	T	E	Y	W	R	O	T	U	I	E
U	I	T	D	A	G	I	N	G	G	S	W	H	O	Q	V	E	R	M	W
N	E	I	N	R	R	E	C	H	T	E	N	R	W	Y	R	P	I	A	U
N	W	O	D	N	A	V	M	O	O	R	D	N	Y	S	V	I	S	F	P

BARTIMEUS
 BEGELEIDING
 BEPERKING
 DAGBESTEDING
 FAMILIE
 GEHANDICAPTENZORG
 HUISVESTING
 IQ
 LVB
 PARTICIPATIEWET

RECHTEN
 REINAERDE
 ROLSTOEL
 SAMEN
 SPECIAAL ONDERWIJS
 STOORNIS
 SYNDROOM VAN DOWN
 VRIJWILLIGERS
 WMO
 ZELFSTANDIG

Kijk mee met de OC

Sommigen van jullie zullen zich afvragen wat wij als OC-kamer allemaal doen. Naast natuurlijk drie keer per jaar een stukje schrijven voor de PAPeras, houden we ons ook met heel veel andere zaken bezig! Kijk met ons mee:

We hebben de resultaten van de bachelorenquête jaar 2 gepresenteerd voor de ontwikkelgroep (de groep die zich bezighoudt met de bachelor vernieuwing). Zij nemen de resultaten mee bij het maken van het nieuwe curriculum. Daarna drinken we natuurlijk even lekker thee op de PAPkamer!

Op dinsdagmiddag hebben we onze wekelijkse vergadering, waarbij we elkaar op de hoogte brengen van wat we hebben gedaan afgelopen week en waar we overleggen over onze jaarthema's. Hieruit volgt vaak een to-do-lijst(je) waar we ons weer mee kunnen vermaken.

Naast het inhoudelijke werk, wat voornamelijk met onze studie te maken heeft, houden we ons ook bezig met de promotie van de Inspraak! Dit doen we samen met andere Insprakers, bijvoorbeeld tijdens de promotieweek. Erg gezellig!

Een van onze taken is het evalueren van cursussen. Dit doen we onder andere door één keer per blok een panelgesprek te houden met de eerstejaars jaarvertegenwoordigers. In januari zijn we bij elkaar gekomen om het vak Socialisatie van Kinderen en Adolescenten en het Pedagogisch Practicum te evalueren.

Eens per blok komen we samen met Elsemiek (MT) en Ryanne (CPI). Hier links zie je ons samen met Ryanne! Zij helpt ons bij de promotie van de Inspraak, denk bijvoorbeeld aan de koffie-uurtjes, maar ook met het werven van mensen wanneer we een brainstorm willen houden.

Lijkt het je leuk om ook deel te nemen in de Inspraak? Dat kan zeker! Vanaf volgend collegejaar zal er weer een nieuwe OC-kamer worden gevormd. Heb je hier vragen over? Schroom dan niet om ons te mailen of aan te spreken op de gang!

Daarnaast kan je ons natuurlijk ook helpen met het verbeteren van het onderwijs. Heb je vragen, opmerkingen of klachten? Mail ons dan (oc.ped@uu.nl), kom naar een van de koffie-uurtjes (zie Facebook voor het evenement) of spreek ons aan!

Onze Facebookpagina: Inspraak Pedagogische Wetenschappen

Poll

WIJ WILLEN JOUW MENING!

Tijdens een van onze vergaderingen kwam de naam van de PAPeras ter sprake. De PAPeras was in de beginjaren een blad waarin je kon lezen wat voor leuke activiteiten er plaats gevonden hadden en wie daar helemaal katjelaam was. De naam PAPeras was daarom een zeer geschikte naam voor het blad.

Tijden veranderen. De PAPeras is met de jaren steeds meer studie-inhoudelijk geworden en draagt nu zelfs de titel 'Pedagogisch Vakblad'. De naam is echter niet meegegroeid en dat vinden wij als PAPeras erg jammer. In de (nabije) toekomst zouden wij graag een naam hebben die wat meer aansluit bij het professionele karakter van het blad.

Uiteraard hebben wij verschillende brainstormsessies gehad, maar wij zouden ook heel graag willen weten hoe andere PAPers denken over een mogelijke naamswijziging. Daarom zal er op de Facebookpagina 'PAP Utrecht' een poll geplaatst worden waar jullie allemaal op kunnen stemmen. Hieronder alvast de ideeën die wij hebben.

PAP-pers
 PAPIer
 PAP-papier
 PAPpost
 Pedagogische Arbeidsmarkt op Papier (of een andere invulling van de letters P, A, P).
 Een ander idee, namelijk: ...

STEMSE!

P.S. De uitkomst is niet direct bindend. Dit is voor ons in eerste instantie een inventarisatie naar de meningen van de leden!

Onze hartelijke dank gaat uit naar de mensen die hebben meegeholpen aan deze PAPERas:

Jolanda Douma
 Kim Beckers
 Betty Middag
 Jasmijn Bouman
 Inge
 Roos Leenhouts
 Suzanne Batenburg
 Mara Danarta
 Myrthe Overbeek
 Rimke Peeters
 Sofie van den Brand
 Sophie de Haas van Dorsser

Colofon

De PAPERas is een uitgave van Studievereniging PAP. Dit verenigingsblad verschijnt drie keer per jaar en wordt (per mail) verzonden aan alle leden van PAP, medewerkers van de opleiding Pedagogische Wetenschappen en zusterverenigingen van PAP.

Redactie

Anne Smit, Anouschka van der Linden, Eveline Hoofd en Meike Schaap

Vormgeving

Anouschka van der Linden

Aan deze uitgave werkten mee

Jolanda Douma
 Kim Beckers
 Betty Middag
 Jasmijn Bouman
 Inge
 Roos Leenhouts
 Suzanne Batenburg
 Mara Danarta
 Myrthe Overbeek
 Rimke Peeters
 Sofie van den Brand
 Sophie de Haas van Dorsser

Druk

Oplage: 275 stuks
 Drukwerk: www.drukzo.nl

Adverteren: sponsoring.svpap@gmail.com (Sjoerd Houweling)

Bestuur 2017-2018

Inez Boeijen – Voorzitter
 Eveline Hoofd – Secretaris
 Sjoerd Houweling – Penningmeester
 Ryanne van der Wouden – Coördinator Studie-inhoudelijk
 Emmalie Mulder – Coördinator Intern
 Rosan Klieverik – Coördinator Extern

Ben je verhuisd of gestopt met je studie?

Geef dit dan door aan het PAPbestuur door een e-mail te sturen naar info@svpap.nl. Op die manier blijft de ledenlijst up-to-date.
 Heb je je studie afgerond? Dan is er de mogelijkheid om als alumnid betrokken te blijven bij jouw studievereniging. Stuur een e-mail naar info@svpap.nl voor meer informatie over onze alumnivereniging!

Adresgegevens

Langeveldgebouw, kamer F1.08
 Heidelberglaan 1
 3584 CS Utrecht
 Telefoon: 030-2534885
 E-mail: info@svpap.nl
 Website: www.svpap.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd of overgenomen zonder vooraf schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright 2017-2018, Studievereniging PAP

Café De Stadsgenoot

De gezelligste huiskamer van Utrecht!

Gezellig borrelen,
 terrasje pakken, feestjes
 vieren en
 bijkletsen met
 je vrienden
 doe je in .....
 De stadsgenoot

Openingstijden:

Zo, ma, di, wo:	15.00 - 02.00 uur
Do, vr:	15.00 - 03.00 uur
Za:	08.00 - 03.00 uur

Breedstraat 8 • Utrecht • 030-2232629 • www.destadsgenoot.nl

Wil je na het lezen van deze PAPERAS de volgende uitgave op papier ontvangen? Of wil je meewerken aan de volgende uitgave? Stuur dan een mailtje naar *paperasciesvpap@gmail.com*.

Deze en andere PAPERassen zijn ook online te vinden op *svpap.nl/paperas*.